

Det kongelige miljøverndepartement
Postboks 8013, Dep.

0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

10/6451 /12037/11-K20
&13

Saksbehandler:

Wim Weber

Dato:

11.03.2011

Telefon:

77 79 01 13

HØRINGSUTTALELSE NOU 2010:10 - TILPASSING TIL ET KLIMA I ENDRING FRA TROMSØ KOMMUNE

Tromsø kommune har administrativt forfattet høringsuttalelse til NOU 2010: 10. Uttalelsen ble vedtatt som Tromsø kommunes uttalelse gjennom politisk behandling i kommunens Miljø-, energi- og transportkomité den 10. mars 2011.

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2010: 10 – Tilpassing til eit klima i endring

Det konstateres at de fleste av konklusjonene og tilrådingene berører nasjonale myndigheter og instanser. Tromsø kommune ønsker, blant annet som deltaker i Framtidens Byer, imidlertid å komme med en uttalelse som for det meste angår lokale og regionale forhold. Kommunens målsettinger i klimapolitikken er nedfelt i et klima- og energiplan for perioden 2008-2018. Ved mellomrevisjonen av kommuneplanens arealdel vil det også bli rettet fokus på de enda mer langsiktige konsekvensene av forestående klimaendringer for kommunesamfunnet. Dette vil gjøres på grunnlag av utredningen om "Framtidens bilder for kystbyene" som Tromsø har ansvar for i avdelingen klimatilpassing av Framtidens Byer, med støtte fra Miljøverndepartementet.

Generelt er Tromsø kommune fornøyd med konstateringen at "utvalget mener at vi [likevel] vet nok til å konkludere med at tilpassingsarbeidet må settes i gang nå", og er også enig i at "klimatilpassing skal forankres som lederansvar i styringsstrukturene i sektorene", altså i kommunene.

Norske kystkommuner er i dag i økende grad opptatt av havnivåstigning de neste 100 år på bakgrunn av nasjonale prognoser for dette. Selv om disse varierer noe langs norskekysten pga lokale forhold, utgjør lokale forhold lite i forhold til prognosen for norskekysten som helhet. Gjennom vår deltakelse i det nasjonale prosjektet Framtidens Byer vil Tromsø kommune nå på flere måter møte befolkningen og utbyggere med denne endringen. Sammenliknet med nasjonale krav til kloakkrensing som alle kommuner de siste 20 år har forholdt seg til og etter hvert gjennomført, så er det nå modent med et nasjonalt krav til nytt havnivå. Om dette kommer som lovendring i plan- og bygningsloven eller innenfor lovgrunnlag knyttet til kartverket er vi ikke i stand til å gi råd om. Uansett vil en nasjonal bestemmelse på havnivå i framtiden gjøre det mye lettere for kommunene å gjennomføre nødvendige planvedtak og tiltak lokalt.

Tromsø kommune er enig i at *planverket* må styrkes, blant annet gjennom forskrift i plan- og bygningsloven. Kommunen har et klart behov for styrket plankapasitet og -kompetanse, og hilser forslaget om øremerkede midler til dette formål velkommen.

Kommunen arbeider allerede med en hensyns-/vurderingssone for havnivåstigning som vil bli forelagt politisk behandling høsten 2011/våren 2012. Dette vil gå parallelt med bestemmelser om minstehøyde for levering av avløpsvann.

Det ville være en styrkning av arbeidet med bestemmelser dersom nasjonale myndigheter ga klare retningslinjer for hvilket framtidig havnivå det skal planlegges ut fra, men vi innser at lokale/regionale forskjeller kan gjøre dette vanskelig. Det kan imidlertid være på sin plass å antyde dette ønsket i et framtidig mandat til NVE.

I en langvarig overgangsfase mellom "gammelt" og "nytt" klima vil det stadig oppstå ekstremvær. Dette tilsier at eksisterende rutiner for *risiko- og sårbarhet*, inklusive arbeid med ROS-analyser, må intensiveres, skjerpes og trenes på. Styrking av overvåkning og nye program for dette er da også et nødvendig tiltak. Dette vil gjelde ekstremvind, intens nedbør, skred- og flomsikring.

Tromsø kommune samarbeider med andre kommuner i nettverket Framtidens Byer om programmet som har fått navnet "klimaGIS". Visualisering av virkningene av havstigning, generelt og ved springflo og høye bølger, vil være et viktig virkemiddel i planleggingen. Det er alt nå klart at noen vegstrekninger er truet, deriblant tunnelinnslaget på fastlandet samt tilførselsvegen til Langnes flyplass. Det er derfor viktig å få utviklet retningslinjer for vegnormaler. Selv om det også gjelder kommunale veger, vil det være naturlig at dette utredes av Statens Vegvesen.

Vedlikehold av den kommunale bygningsmasse innenfor bevilgede budsjetter er et sårt kapittel. "Mer vær" vil øke behovet for sanering etter fuktskader. Samtidig er det påpekt at byggestilen i Nord-Norge generelt er mer sårbar for nedbør og vind enn for eksempel den på Vestlandet, og dette bør få fokus hos berørte forskningsinstitutter og myndigheter.

Det vil være ekstremt kostbart å tilpasse *avløpssystemene* til sterkt økende nedbørmengder. Tromsø kommune er allerede kommet i gang med hydrologiske undersøkelser for å vurdere intensitets-/varighetskurver. Det er enda ikke tatt initiativ til å regulere anlegg av flomveger, verken i eksisterende eller ny bebyggelse. Dette må bli gjenstand for neste runde i kommuneplanleggingen der det bør innføres hensynssone.

Tromsø kommune er enig i at spørsmålet om hvem som skal ha myndighet for overvann. Det er også nødvendig å klargjøre fordeling av ansvar mellom byggeier, kommune og forsikringsselskap, og om dette bør omfattes av obligatorisk naturskadeforsikring. Det er videre, som konstatert i NOU, nødvendig med en avklaring i hvilken grad de store investeringene i avløpsnett og flomveger kan finansieres over gebyrøkonomi.

Som konstatert i NOU, er Norge ikke alene om å måtte møte utfordringene med et klima i endring. Om det skulle lykkes å begrense temperaturøkningen *globalt* til to grader, vil det i våre regioner likevel bli større økning, muligens opp til 4-5 grader. Det kan virke både positivt og negativt inn på jord- og skogbruk, friluftsliv og turisme samt fiskeoppdrett. Tromsø vurderer også fordeler og ulemper med en mer permanent åpning av nordøstpassasjen. Større skipstrafikk den veien øker risiko for katastrofer, og kystberedskapen må da intensiveres.

Det som imidlertid ikke er belyst nok i NOU, er sannsynligheten for en folkevandring, og et økende press på behovet for bosetting og arbeid, kanskje først sør i Norge, men senere

også i nord. Tromsø kommune mener at konsekvensene av dette, både humanitære og økonomiske, må vurderes samtidig med utvalgets mening at Norge må ta seg av finansielle forpliktelser i det internasjonale arbeidet.

Med flere nasjonale og regionale, betydningsfulle forskningsmiljøer med *kunnskap om nordområdene*, er det naturlig at Tromsø kommune anser det som nødvendig at også disse, så som Framsenteret – tidligere Norsk Polarmiljøsender – trekkes inn i det norske arbeidet med internasjonale klimaforhold.

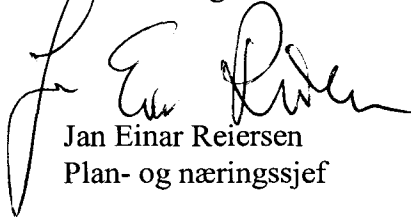
Til slutt er Tromsø kommune enig i de forslagene som gjelder fokusering på helsemessige aspekter, ikke bare for mennesker og dyr, men også for jord- og skogbruk. Med drikkevannsmagasiner som er isbelagt større deler av året, og dermed beskyttet mot forurensing gjennom avrenning, vil både en kortere frostsosong og mer intens nedbør, true drikkevannskvaliteten. Kommunen er allerede i gang med tiltak på dette området, men også her vil det være nødvendig å avklare hva som skal være kilden for de store økonomiske midler som er nødvendig.

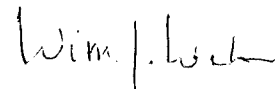
Politisk vedtak

Miljø-, energi- og transportkomiteen slo i sitt møte den 10. mars 2011 fast følgende:

1. Miljø-, energi- og transportkomiteen avgir høringsuttalelse til NOU 2010: 10 – Tilpassing til eit klima i endring, som referert i saksframlegget.
2. Komiteen presiserer at kostnadene tilpassing til et klima i endring medfører, skal være et ansvar for staten.

Med vennlig hilsen

Jan Einar Reiersen
Plan- og næringsjef

Wim Weber
miljørådgiver

Kopi til: Framtidens byer, sekretariat klimatilpassing v/DSB
Kommunenes Sentralforbund